

Prosjektplan: Beste praksis for bibliotek og innbyggertorg

Vi vil med dette prosjektet se på effekter og utfordringer ved både samorganisering og samlokalisering av bibliotek og innbyggertorg. Dette er forsøkt gjort på mange ulike måter men lite informasjon er samlet av resultater og vurderinger av slike prosjekter. Mange kommuner jobber på ulikt vis med å finne samarbeidsformer mellom biblioteket og kommunens servicefunksjon. Drammen kommune og Indre Østfold kommune jobber sammen om dette prosjektet og det deltar et stort utvalg ansatte fra begge kommunene med ulike erfaringer. Hva er beste praksis for samarbeid mellom bibliotek og innbyggertorg? Hva fungerer og hva fungerer ikke? Hvordan kan tjenestene våres bli bedre?

Prosjektet består av tre temaområder som tre prosjektgrupper skal jobbe med for å til slutt å kunne lage en modell som beskriver effekter, synergier og utvikling av bibliotek og innbyggertorg. De tre temaområdene er "Samorganisering og samlokalisering", "Ulike roller på samme møteplass" og "Stedsutvikling".

Prosjektet er støttet med utviklingsmidler fra Nasjonalbiblioteket.

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
- på kornet

**DRAMMEN
KOMMUNE**

Nasjonalbiblioteket

Prosjekteier:
Jørgen Hovde

Prosjektleder:
Ina Synøve Borsheim

Innhold:

1. Bakgrunn
2. Mål og resultat
3. Prosjektorganisering
4. Ansvarstabell
5. Arbeidsmetoder
6. Fremdriftsplan
7. Budsjet
8. Risikovurdering

1. Bakgrunn

I forbindelse med kommunesammenslåingene har både Drammen og Indre Østfold endret organisasjonsstruktur og plassert bibliotekets ansatte og innbyggertorgenes ansatte i samme virksomhet. På noen lokasjoner, hovedsakelig i Indre Østfold, er disse også samlokalisert. I Drammen er biblioteket organisert i to avdelinger mens innbyggertorget er en egen avdeling. I Indre Østfold er Innbyggertorg og bibliotek organisert i samme seksjon - i tillegg er de samlokalisert i fem fysiske møteplasser som hver utgjør en egen avdeling med avdelingsleder. Fungerende biblioteksjef er innsatt som enhetsleder for alle fem avdelingene.

Hensikten med samorganiseringen er å tenke nytt rundt hvordan innbyggere skal møtes og hvordan kommunen fremstår utad til sine egne innbyggere. Felles for bibliotek og innbyggertorg er at man skal fungere som møteplasser. Gode møteplasser i kommunedelene har blitt særlig viktig etter kommunesammenslåingene. Mens kommunene før gjerne hadde et sentrum å utvikle er det nå mange mindre sentrumsområder. Det er derfor blitt særlig viktig å skape forutsetningene for nærdemokrati og god stedsutvikling i de ulike kommunedelene - slik at alle innbyggere føler seg ivaretatt i de nye storkommunene.

Prosjektet kan i Drammen også sees i sammenheng med det pågående knutepunktprosjektet som handler om å skape gode møteplasser for kommunedelene og arenaer for nærdemokrati. Vi presiserer likevel at et knutepunkt ikke nødvendigvis innebærer innbyggertorg og bibliotek - selv om dette er funksjoner som noen ganger er plassert der.

Samorganiseringen i våre kommuner tar utgangspunkt i at samkjøring og samarbeid mellom innbyggertorg og bibliotek vil gi merverdi til innbyggere og sørge for et bedre tjenestetilbud. Flere steder i landet er disse samlokalisert, men det er sjeldnere at de samorganiseres. Spesielt i større enheter slik som i Drammen og Indre Østfold. Vi ønsker med dette prosjektet å ta utgangspunkt i kommunens situasjon og se på hvilken betydning samorganiseringen kan ha for tjenestene. Dette ser vi på som en nyttig undersøkelse både i egne kommuner og i nasjonal sammenheng.

I Nasjonal bibliotekstrategi er samarbeid og utvikling en av tre hovedlinjer det satses på i perioden 2020 - 2023. De peker på at økt samarbeid gir grunnlag for bedre ressursutnyttelse på tvers av institusjoner og at samarbeid om drift, tjenester eller prosjekter som regel medfører at ressurser frigjøres til andre behov. Samarbeid vil ofte føre til kompetansedeling, kunnskapsdeling og læring, både bevist og ubevist. Det kan også føre til at tjenestene våre får økt synlighet i befolkningen og blir oppdaget av nye brukergrupper (kilde: Rom for demokrati og dannelse s. 27). Men for å dra nytte av dette samarbeidet ser vi et behov for å kartlegge hvordan det best kan gjøres i praksis og hvilke fallgruver vi må være oppmerksomme på.

2. Mål og resultat

Prosjektet har seks hovedmål som tre prosjektgrupper skal jobbe med. Arbeidet underveis i prosjektgruppene vil starte tankeprosesser og være kompetansehevende for våre egne ansatte. Underveis vil vi samle og systematisere kunnskapen vi opparbeider oss på en slik måte at andre kan dra nytte av våre erfaringer. Prosjektet vil ende med en grundig sluttrapport som svarer på de 6 målene vi har satt oss og som presenterer en modell som beskriver beste praksis for bibliotek og innbyggertorg. Ambisjonen er at modellen kan hjelpe andre kommuner som en erfaringsbank, som inspirasjon og som veileder mot en "beste praksis".

De seks målene er:

- 1) Lære om effekter og utfordringer ved samorganisering og samlokalisering av bibliotek og innbyggertorg og hvordan man kan tilrettelegge for god samskaping i nærmiljøet
- 2) Undersøke og beskrive hvordan organiseringen påvirker opplevelsen av tjenesten utad
- 3) Å lage en modell som beskriver effekter, synergier og utvikling av bibliotek og innbyggertorg -> Beste praksis.
- 4) Undersøke og beskrive hvordan man kan sikre og utvikle biblioteket som uavhengig møteplass i ny organisering
- 5) Undersøke og beskrive hvordan den nye organiseringen kan styrke stedsutviklingen
- 6) Bidra til den nasjonale debatten om nye organisasjonsformer for bibliotek

Prosjektgruppene skal jobbe med problemstillingene de har fått utdelt. Dette arbeidet vil danne grunnlaget for en innbyggerundersøkelse som gjennomføres i begge kommunene i årsskiftet 2021/22. Resultatene i undersøkelsen vil danne grunnlag for videre diskusjon og analyse av problemstillingene i prosjektgruppene. Det er også lagt opp til en oppfølgingsundersøkelse i andre prosjektår. Innhold og utforming er bestemmes ut i fra erfaringene og behovene etter første prosjektår.

Innbyggerundersøkelsene gjennomføres i samarbeid med innleid ekspertise, anbud gjennomføres i september/oktober 2021. Resultatene fra de to undersøkelsene skal rapporteres på både skriftlig og muntlig til prosjektgruppene og vil danne et viktig grunnlag for utarbeidelse av sluttrapport.

Det konkrete resultatet av prosjektet vil være en sluttrapport som oppsummerer resultatene av arbeidet som har blitt gjort i prosjektet og inneholde en modell for beste praksis. Vi mener arbeidet som gjøres underveis i prosjektarbeidet vil ha stor nytteverdi for de ansatte med tanke på læring samt at organisasjonen som helhet vil dra nytte av at så mange setter seg grundig inn i de ulike problemstillingene prosjektet tar opp i målsetningene sine.

3. Prosjektorganisering

Prosjektet er delt inn i tre prosjektgrupper som jobber med hvert sitt området og delmål. Prosjektgruppene rapporterer til prosjektleder og et koordineringsteam som har ansvar for å følge opp og støtte prosjektgruppene. Prosjektleder med støtte av koordineringsteam har overordnet ansvar for prosjektet og sørger for praktisk gjennomføring, økonomi og kommunikasjon.

Prosjektleder og koordineringsteam rapporterer til styringsgruppa som består av lederteamene i Drammen kommune Virksomhet bibliotek og møteplass og Indre Østfold kommune seksjon for Innbyggertorg og bibliotek.

Prosjektorganisering:

Fase:	Gruppe	Undersøker	Mål
1	Prosjektgruppe A	Samorganisering og samlokalisering	Lære om effekter og utfordringer ved samorganisering og samlokalisering av bibliotek og innbyggertorg
1	Prosjektgruppe A	Samorganisering og samlokalisering	Undersøke hvordan organiseringen påvirker opplevelsen utad
1	Prosjektgruppe B	Ulike roller på samme møteplass	Undersøke og beskrive hvordan man kan sikre biblioteket som uavhengig møteplass og arena i forhold til kommunens behov
1	Prosjektgruppe C	Stedsutvikling	Undersøke og beskrive hvordan den nye organiseringen kan styrke stedsutviklingen
2	Prosjektgruppe X (Bestående av noen fra prosjektgruppe A, B og C)	Beste praksis	Lage en modell som beskriver effekter, synergier og utvikling av bibliotek og innbyggertorg
2	Prosjektgruppe X	Sammenstiller resultater	Utarbeider sluttrapport og gjør resultatene av prosjektet tilgjengelig

4. Ansvarstabell

Roller	Navn	Stilling	Tilhørighet
Prosjekteier	Jørgen Hovde	Virksomhetsleder - biblioteksjef bibliotek og møteplass	Drammen kommune
Styringsgruppe	Jørgen Hovde	Virksomhetsleder - biblioteksjef bibliotek og møteplass	Drammen kommune
	Elin Brandsrud	Biblioteksjef Indre Østfold og avdelingsleder Mysen bibliotek	Indre Østfold kommune
	John Andrew Firing	Seksjonsleder innbyggertorg og bibliotek	Indre Østfold kommune
	Sven Lilleheier	Avdelingsleder Indre Østfold innbyggertorg og bibliotek	Indre Østfold kommune
	Grethe Iversen	Avdelingsleder Indre Østfold innbyggertorg og bibliotek	Indre Østfold kommune
	Heidi Hovemoen	Fylkesbiblioteksjef Viken	Viken Fylkesbibliotek
	Øystein Kristoffersen	Avdelingsleder Innbyggertorg	Drammen kommune
	Katrine Kirkeby Arnold	Avdelingsleder Lokalbibliotekene	Drammen Kommune
	Person 4 drmk (venter på ansettelse)	Avdelingsleder Hovedbiblioteket	Drammen Kommune
Prosjektleder	Ina Synøve Borsheim	Bibliotekkonsulent	Drammensbibliotekene / Svelvik bibliotek
Koordineringsteam	Ina Synøve Borsheim	Koordinator prosjektgruppe B	Drammen kommune
	Madelen Ramsøy	Koordinator prosjektgruppe A	Indre Østfold Kommune
	Ranveig Hushovd	Koordinator prosjektgruppe C	Drammen kommune

Prosjektgruppe A	<p>Madelen Ramsøy</p> <p>Line Gjelseth</p> <p>Jonas Bertelsen Apeland</p> <p>Eva Christin Heyerdal Johnston</p> <p>Øyvind Svaleng</p> <p>Kristin Engerbråten</p> <p>Lise Solberg</p>	Koordinator	<p>Indre Østfold Kommune</p> <p>Drammen kommune</p> <p>Drammen Kommune</p> <p>Drammen Kommune</p> <p>Drammen kommune</p> <p>Indre Østfoldkommune</p> <p>Indre Østfold kommune</p>
Prosjektgruppe B	<p>Ina Synøve Borsheim</p> <p>Arild Pedersen</p> <p>Martin Nordli</p> <p>Peter Shagalov</p>	Koordinator	<p>Drammen Kommune</p> <p>Indre Østfold Kommune</p> <p>Drammen kommune</p> <p>Drammen kommune</p> <p>Indre Østfold kommune</p>
Prosjektgruppe C	<p>Ranveig Hushovd</p> <p>Marianne Aadne</p> <p>Anja Mulder Røste</p> <p>Gro A. Jacobsen Borger</p> <p>Solvor Snoen Hoel</p> <p>Irene Walseth</p>	Koordinator	<p>Drammen Kommune</p> <p>Drammen Kommune</p> <p>Drammen kommune</p> <p>Indre Østfold kommune</p> <p>Drammen kommune</p> <p>Indre Østfold</p>
Prosjektgruppe X	<p>Ina Synøve Borsheim</p> <p>Medlemmer i prosjektgruppe X bestemmes før oppstart av prosjektår 2</p>	Koordinator	

5. Arbeidsmetoder

Prosjektgruppene vil i starten av prosessen selv finne frem til hvilke arbeidsmetoder de ønsker å bruke for å kunne svare på problemstillingen de har fått å jobbe med. Dette er for å sikre medvirkning og eierskap til prosjektet, dessuten tror vi de beste metodene og verktøyene velges av de som selv skal bruke dem. Forslag til arbeidsmetoder kan være ulike workshop-metoder både fysisk og digitalt slik som f.eks verktøyet «Miro».

Vi legger til rette for at prosjektgruppemedlemene underveis får faglig påfyll som gir de mer kontekst og selvsikkerhet i møtet med problemstillingene de skal løse.

Deltakerne i prosjektet kommer fra ulike kommuner og ulike avdelinger med forskjellige arbeidsteder. Vi er derfor avhengig av å møtes mye digitalt. Det vil likevel være et fokus på å få tilstrekkelig med fysiske møter der vi ser det som nødvendig for det faglige utbytte. Det prioriteres å sette av noen dager hvor prosjektgruppene får dekt reise og kost for fysiske møtedager.

Første halvår av prosjektet vil handle mye om å få i stand innbyggerundersøkelser som skal gjennomføres rundt årsskiftet 2021/22. Dette vil vi hyre inn et eksternt firma for å hjelpe oss med å gjennomføre. Prosjektgruppens arbeid vil være sentralt i utformingen av undersøkelsen.

6. Milepælsplan

Her følger en Milepælsplan som gir en oversikt over forventet progresjon. Det presiseres at milepælsplanen er veiledende og tidspunkter kan forskyves hvis vi ser at det er nødvendig for kvaliteten i arbeidet.

Prosjektår 1:

Milepælnr.	Beskrivelse	Dato
1	Prosjektgrupper ferdig rekruttert	September uke 36 2021
2	Gjennomført oppstart med alle involverte	September uke 38 2021
3	Gjennomført wokrksshop med hver av prosjektgruppene	
4	Anskaffet byrå til å gjennomføre innbyggerundersøkelse	September/oktober 2021
5	Innbyggerundersøkesle er gjennomført og presentert for prosjektgruppene skriftlig og muntlig	1. Mars 2022
6	Prosjektgruppene er klare til å presentere resultater av brukerundersøkelsene og arbeid i prosjektgruppene	April 2022
7	Intern konferanse gjennomføres	April/mai 2022
8	Rapport og resultater for prosjektår 1 er klare	Mai 2022

Prosjektår 2:

Milepælnr.	Beskrivelse	Dato
9	Prosjektgruppe x etablert	September 2022
10	Første utkast av rapport og modell	November 2022
11	Andre brukerundersøkelse er gjennomført	Januar 2023
12	Sluttrapport og modell er klar for publisering	April 2023
13	Erfaringskonferanse er gjennomført	Mai 2023

Økonomi og budsjett

Beskrivelse	01.09.2021 - 01.09.2022	01.09.2022 - 31.08.2023	Totalbudsjett
Prosjektledelse	318500	318500	637000
Arbeidsmøter, reiser, adm.kostnader	70000	70000	140000
Organiserte aktiviteter og faglig påfyll for deltakerne	100000	70000	170000
Workshop og arbeidsmetodikk	50000	50000	100000
Konferanse /presntasjon av resultater	80000	100000	180000
Innbyggerundersøkelser	200000	200000	400000
Arbeidsinnsats ansatte	351500	301500	653000
Design og trykk rapport		60000	60000
Sum utgifter	1170000	1170000	2340000
Egeninnsats	470000	470000	940000
Søknadssum til Nasjonalbiblioteket	700000	700000	1400000
Sum inntekter	1170000	1170000	2340000

Risikoelementer ved prosjektet

	Risikofaktor og konsekvens	Tiltak
1	Mangel på forståelse og eierskap hos de ansatte i virksomhetene	Snakke i klarspråk. Ha tydelige mål og rammer. Informere bredt om prosjektet.
2	Mangel på forståelse og eierskap hos deltakerne / medvirkende i prosjektet	Medvirkning i arbeidsprosessene. Fokus på god dialog innad og på tvers av prosjektgruppene.
3	To kommuner som jobber sammen kan by på utfordringer og dårlig kommunikasjon og ulike oppfatninger	Styringsgruppa må ta ansvar for at det formuleres klare forventninger Jobbe med gode teamstrategier
4	Det at Drammen kommune er prosjekteier kan gjøre at de fra IØ blir dårligere ivaretatt	Legge en plan for oppfølging av alle prosjektmedlemmer Legge møter til IØ
5	Drammen kommune har ikke samlokaliserte bibliotek og innbyggertorg og har derfor lite erfaringsgrunnlag for å finne beste praksis for samlokalisering	Faglig påfyll til prosjektdeltakerne underveis. Erfaringsutveksling mellom gruppedeltakerne
6	Kommunene er ennå preget av endringer som følge av ny strukturering og organisering etter kommunesammenslåingen	Drøfte kommunesammenslåing som tema i prosjektgruppene
7	Det at prosjektet overlapper med knutepunktsatningen i Drmk kan føre til forvirring hos både ansatte og innbyggere	Være tydelig på begrepsbruk og snakke om problemstillingen
8	Vi bruker for lite penger første året og får mindre søknadssøtte i prosjektår 2	Bruk tid på budsjettarbeid og sørg for jevn progresjon i prosjektet
9	Prosjektet klarer ikke å være relevant i nasjonal sammenheng og får derfor ikke overføringsverdi	Jobbe med å se utover og fremover ikke tilbake og på oss selv. Være bevist problemstillingen i prosjektgruppene. Dra på ekskursjoner.

Konsekvens	Sannsynlighet					
		Veldig lav	Lav	Moderat	Høy	Veldig høy
	Veldig lav					
	Lav					
	Moderat		5 og 7	6		
	alvorlig	3 og 4		2 og 8	1	
	Veldig alvorlig			9		